

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/14/2013
Identifikačné číslo spisu:	8011200865
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Zavadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8011200865.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa E., narodený XX.januára XXXX, bytom Z. zastúpeného JUDr. Jozefom Karabašom, advokátom, Advokátskej kancelárie v Sabinove, Nám. Slobody č. 47, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku predčasného starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 7. novembra 2012, č.k. 4Sd/23/2011-63, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 7. novembra 2012, č.k. 4Sd/23/2011-63 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 7. novembra 2012, č.k. 4Sd/23/2011-63, podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie zo 14. septembra 2011 č. XXX XXX XXXX, ktorým odporkyňa podľa § 67 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa článku 52 ods. 1 písm. a/ a ods. 4 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady (EHS) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 od 19. januára 2011, priznala navrhovateľovi predčasný starobný dôchodok v sume 229 € mesačne.

Súd prvého stupňa považoval za preukázané, že odporkyňa pri výpočte výšky predčasného starobného dôchodku postupovala v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnom poistení. O spornom období zamestnania navrhovateľa, od 1. januára 1988 do 31. decembra 1988 u označeného zamestnávateľa Jednotné zemědělské družstvo Horymír so sídlom v Neuměteli, Česká republika (ďalej len „JZD Horymír“), vykonala šetrenie prostredníctvom Českej správy sociálního zabezpečení, Praha V. a zistila, že evidenčné listy sociálneho zabezpečenia od uvedeného zamestnávateľa sa tam nenachádzajú. Poslala však evidenčné listy sociálneho zabezpečenia navrhovateľa ako aj navrhovateľom označených svedkov M., ktorí spolu pracovali u zamestnávateľa Jednotné zemědělské družstvo Jenštejn (ďalej len „JZD Jenštejn“) v období od 1.januára 1989 do 31.mája 1989. Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľ síce preukázal dobu zamestnania u zamestnávateľa JZD Horymír od 1. januára 1988 do 31. decembra 1988, ktorá doba bola na účely určenia sumy predčasného starobného dôchodku započítaná,

ale nepreukázal výšku vymeriavacieho základu. Preskúmané rozhodnutia preto krajský súd pokladal za zákonné a vecne správne.

Krajský súd navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania s poukazom na § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP s odôvodnením, že v konaní podľa piatej časti OSP nebol úspešný.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že krajský súd nesprávne a neúplne zhodnotil existujúci skutkový stav, a preto nesprávne vec právne posúdil. Uviedol, že predložil listinné dôkazy, ktoré preukazujú, že v rozhodnom období pracoval u zamestnávateľa JZD Horymír, okres Beroun. Výtýkal krajskému súdu, že na podporu svojho tvrdenia o výške vymeriavacích základov s rozhodnom období síce oznámil mená svedkov, ktorí s ním pracovali u toho istého zamestnávateľa a v rovnakom čase, avšak krajský súd ich ako svedkov nevypočul. V dôsledku tejto skutočnosti mu odporkyňa nezvýšila vymeriavací základ pri výpočte predčasného starobného dôchodku. Po pojednávaní, na ktorom došlo k rozhodnutiu vo veci samej získal ďalšie listinné dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvého stupňa, pretože nimi disponovala iná osoba. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie a rozhodnutie, alebo aby zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že pokiaľ navrhovateľ preukáže doklad o hodnoverne preukázanom vymeriavacom základe za namietané obdobie, o nároku navrhovateľa o výške predčasného starobného dôchodku opätovne rozhodne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP a § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 196 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

Podľa § 196 ods. 2 zákon o sociálnom poistení organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže ako dôkaz použiť výpoveď svedkov, ktorých pred výpoveďou poučí o ich povinnosti vypovedať pravdivo a nič nezamlčať a o právnych následkoch nepravdivej výpovede.

Podľa § 196 ods. 6 zákon o sociálnom poistení účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

Podľa § 197 ods. 1 zákon o sociálnom poistení organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže namiesto dôkazu pripustiť čestné vyhlásenie účastníka konania.

Čestné vyhlásenie organizačná zložka Sociálnej poisťovne nepripustí, ak tomu bráni všeobecný záujem alebo ak by tým bola porušená rovnosť medzi účastníkmi konania. Čestným vyhlásením nemožno nahradiť znalecký posudok.

Podľa § 197 ods. 3 zákon o sociálnom poistení v čestnom vyhlásení je účastník konania povinný uviesť pravdivé údaje. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná upozorniť účastníka konania na právne následky nepravdivého čestného vyhlásenia.

Odporkyňa na základe žiadosti z 19. januára 2011 v preskúmanom rozhodnutí priznala navrhovateľovi od 19. januára 2011, predčasný starobný dôchodok v sume 229 € mesačne.

Zo spisov vyplýva, že odporkyňa v priebehu správneho konania zisťovala obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľa od 1. februára 1988 do 31. decembra 1988, kedy zamestnávateľom navrhovateľa bolo JZD Horymír, Česká republika.

Česká správa sociálneho zabezpečení, ústredí, Praha 5 (ďalej len „ČSSZ“) na požiadanie odporkyni predložila evidenčný list dôchodkového zabezpečenia, podľa ktorého navrhovateľ v období od 1. februára 1988 do 31. decembra 1988 bol v JZD Horymír zamestnaný 335 dní ako robotník so zaradením v III. pracovnej kategórii. Evidenčný list dôchodkového zabezpečenia však neobsahoval hrubý zárobok navrhovateľa v uvedenom období, pričom treba poznamenať, že údaje do evidenčného listu zapisuje zamestnávateľ.

Na požiadanie odporkyne z 12. marca 2012 číslo XXX XXX XXXX-XXX, aby oznámil na predpísanom tlačive mená, priezviská, rodné čísla adresy aspoň dvoch spolupracovníkov, ktorí v rovnakom čase s rovnakou dĺžkou praxe vykonávali rovnaký druh zamestnania pre toho istého zamestnávateľa, navrhovateľ predložil „Vyhlásenie o období dôchodkového poistenia a osobnom vymeriavacom základe na účely dôchodkového poistenia“ (ďalej len „Vyhlásenie“) z 11. apríla 2012. Vo Vyhlásení s vlastnoručným overeným podpisom navrhovateľ potvrdil, že v období od 1. januára 1989 do 31. mája 1989 pracoval ako stavebný robotník u zamestnávateľa Jednotné zemědělské družstvo Jenštejně so zárobkom 21 978,24 Kčs a od 1. apríla 1989 do 31. decembra 1988 jeho zamestnávateľom bolo JZD Horymír s hrubým zárobkom 36 000 Kčs.

Na rube Vyhlásenia svojimi overenými vlastnoručnými podpismi potvrdili J., L. a M., že v období od 1. januára 1989 do 31. mája 1989 s pracovným zaradením - stavebný robotník ich zamestnávateľom bolo Jednotné zemědělské družstvo Jenštejně 1. apríla 1988 do 31. decembra 1988 ich zamestnávateľom bolo JZD Horymír.

Zodpovedá skutočnosti, že odporkyňa zisťovala skutočný stav veci podľa § 196 zákon o sociálnom poistení. Odvolací súd potvrdzuje stanovisko odporkyne uvedené v liste zo 4. mája 2012 odoslanom navrhovateľovi, že čestné vyhlásenie navrhovateľa ako aj J. vzhľadom na rozpor v uvádzaní obdobia výkonu práce v JZD Horymír (rok 1988) nemôže byť dôkazom o tom, že títo svedkovia v tomto JZD v roku 1988 pracovali s navrhovateľom, a teda ani dôkazom o vymeriavacom základe v tomto období.

V administratívnom spisu odporkyne sa však nachádza list JZD Horymír zo 6. marca 1991, ktorý obsahuje zoznam ich zamestnancov. Z tohto zoznamu je zrejmé, že v spornom období od 1. februára 1988 do 31. decembra 1988 spolu s navrhovateľom okrem J. (X.. 43 a M. bytom Z. ešte pracovali JS.B.

Vzhľadom na skutočnosť, že sú známi svedkovia, ktorí boli zamestnaní spolu s navrhovateľom u toho istého zamestnávateľa v období od 1. februára 1988 do 31. decembra 1988 a svojou svedeckou výpoveďou by mohli objasniť skutkový stav týkajúci sa výšky vymeriavacieho základu, odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci nebol v dodatočnom rozsahu a úplne zistený skutkový stav veci tak, ako to navrhovateľ namietal v odvolaní. Odporkyňa nepostupovala najmä v zmysle § 196 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení a rovnako ani súd prvého stupňa podľa § 120 a nasl. OSP.

Dokazovanie, vykonané v doterajšom konaní, nepovažuje odvolací súd za dostačujúce pre vlastné rozhodnutie preto bolo potrebné rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/ OSP).

V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu vykonať príslušné dokazovanie smerujúce k zisteniu výšky vymeriavacieho základu navrhovateľa v období od 1. februára 1988 do 31. decembra 1988 (svedeckou výpoveďou, evidenčnými (osobnými) listami dôchodkového poistenia týchto svedkov a pod.) Až po vykonanom dopĺňujúcom dokazovaní bude možné o zákonnosti preskúmaného rozhodnutia znovu rozhodnúť.

Súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci súčasne rozhodne aj náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 4 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.